

NAŠA MOČ

GLASILO SLOVENSKEGA DELAVSTVA.

Izhaja vsak petek.

Uredništvo
upravnništvo
Kopitarjeva
ulica št. 6.

Naročnina znaša:

celoletna . . . K 4.—
pololetna . . . „ 2.—
četrletna . . . „ 1.—
Posamezna št. „ 0.10

St. 24.

V Ljubljani, dne 13. maja 1910.

Leto V.

Domači in nestalni delavci.

Odsek za socialno zavarovanje je obvezno bolniško zavarovanje znatno raztegnil. To velja zlasti za domače in nestalne delavce, ki doslej niso bili zavarovani.

1. Domači delavci so tisti, kateri delajo doma po naročilu za enega, ali več podjetnikov. Ker ne delajo v podjetnikovi delavnici, zato jih tudi ne veže noben delavni red. Delajo lahko kolikor morejo in hočejo. Zlasti za krojaške ali čevljarke konfekcije imamo takih delavcev vse polno. Zanje ne veljajo nobeni zakoni za delavsko varstvo; izrabljanje je pri njih najlozje; o skrbi za zdrave delavnice se pri njih niti govoriti ne more. Zato je pa popolnoma prav, da postanejo deležni vsaj dobrote bolniškega zavarovanja. § 2. a), kakor ga je sklenil odsek, slove tako-le:

»Zavarovane so tudi vse tiste osebe, ki niso v lasti kakega podjetja, katero spada pod obrtni red, in ki stalno, ne samo slučajno izvršujejo obrtna dela za enega ali več podjetnikov po naročilu, in pri tem niso vezani na kak delavni red ali na podjetnikovo delavnico, tudi takrat, če jim delo odkazujejo posredovalci (vmesni mojstri, faktorji itd.)«

Drugo je vse v redu, samo besede »ki niso v lasti kakega podjetja, katero spada pod obrtni red«, so nejasne in treba bo skrbeti, da se v zbornici popravijo. Podjetje, ki spada pod obrtni red, se spozna po tem, da ima podjetnik obrtni list. Imamo mnogo malih mojstrov, ki imajo svoj obrtni list, ki pa vendar večinoma delajo samo po naročilu za konfekcionarje. Čipkarica, ki stalno dela čipke, ali škafar, ki stalno dela škafe za enega ali več podjetnikov, bosta zavarovana za bolezen, tak mali mojster pa ne, dasi je v resnici samo delavec.

2. Nestalni delavci so tisti, kateri delajo pri več podjetnikih; zdaj tu, zdaj tam. Sem štejemo n. pr. po mestih drvarje, hišne šivilje, perice, postrežnice, domače učitelje in učiteljice, ki imajo po en dan po več gospodarjev. Gotovo je, da vsi ti potrebujejo bolniško zavarovanje. Njihovi zaslužki niso tako sijajni, da bi se mogli za bolezen sami oskrbeti; zato je prav, da so tudi oni obvezni k bolniškemu zavarovanju. Težavno pa bo od njih dobiti tedenskih doneskov v bolni-

ško blagajno. Delavcu, ki je pri enem gospodarju, gospodar odtrga pri plači bolniško zavarovalnino in jo odrajta s svojim prispevkom vred v blagajno, pri nestalnih delavcih bo pa navadno nemogoče od gospodarja tirjati, da za to skrbi. Skoro gotovo ne pojde drugače, nego da bodo te osebe morale skrbeti za vsako plačevanje. Prispevek, ki pride na gospodarja, bodo morale dobiti s tem, da bodo zahtevale primerno zvišano plačo. Izprva bo šlo trdo; prepričani pa smemo biti, da bodo tudi ti delavci kmalu znali ceniti dobroto bolniškega zavarovanja, in da bodo vsled tega kmalu redno in skrbno odrajtovali svojo zavarovalnino v blagajne. Velik del teh oseb se nabira iz poslov. Ker bodo vsi posli zavarovani za bolezen, bosta tudi hlapec, ki postane drvar, in dekla, ki je šla za postrežnico, zavarovane že poznala in v nekaj letih pojde vse gladko. Doseglo se bo, kar namerava novi zakon, da bo vsaka oseba, ki nima nad 300 kron mesečne ali nad 3600 K letne plače in najmanj trimesečne odpovedi, če opravlja kako delo ali službo na temelju delavnega službenega ali učnega razmerja, zavarovana za bolezen.

Dr. Krek.

Krščankosocialno delavstvo ljubljansko in okoličansko vabimo na veliko slavlje, ki ga priredi slov. katol. izobraževalno društvo Selo - Moste na binkoštni ponedeljek. Društvo hoče proslaviti svojega neumorno delavnega predsednika Janko Petriča ob njegovem imendanju. Ob pol sedmih zjutraj bo društvena maša v cerkvi karmelitaric na Selu. Pri maši poje društveni zbor. Društveniki in društvenice imajo med sveto mašo skupno sveto obhajilo. Po cerkvenem opravilu v Oražnovem salonu skupen zajtrk. Popoldne ob pol štirih pa priredi društvo v Oražnovem salonu predstavo krasnega dr. Krekovega »Turškega križa«. Kakor znamo, so izborne igralke in igralci našega selškega društva dr. Krekovo igro dobro proučili in smo trdno prepričani, da bodo izborni rešili svojo nalogo. Delavci! Delavke! Pohitite popoldne k predstavi »Turškega križa«, igre, ki je klasična in vzeta iz dna slovenske ljudske duše, igre, ki bo imela trajno vrednost v slovenskem slovstvu in na slovenskih po Ybsenu, po dekadentih in po francoskih in drugih pornografskih igrah še ne okuženih ljudskih odrih.

Spomladansko prerojenje.

Ljubljana, 11. majnika 1910.

Združena Slovenija danes zbrana v Ljubljani. Najboljši možje, delavci navdušeni za naš rod, za njegovo izobrazbo in za njegovo povzdigo zbrani v Ljubljani. Najhrabrejši junaki našega rodu so danes v Ljubljani. Naša stranka ustanavlja danes »Slovensko Stražo«, da brani naš rod, da brani naš jezik in da brani našo narodno posest proti tujcem. Bila je potrebna »Slovenska Straža«. Ljudstvo in tudi slovensko krščanska delavska demokracija se je oklene z največjim ognjem. Ne bom pisal o ustanovnem shodu. Poročilo o njem čitajte v »Slovincu« Z zadovoljstvom le konstatiram, da je tudi delavec, naš Lojze Čatar v »Stražinem« odboru in pa to-le zapišem iz za kulis, da sta prava ustanovitelja »Slovenske Straže« dva mala moža: Ivan Štefe in pa France Terseglav. Terseglav je romalani po Štajerskem in pričel pisati ognjevi-

te članke o potrebi, no, naj rabim neestetičen izraz »narodne obrambe«. Štefe je to stvar hitro pograbil in jo z njemu lastno pridnostjo in trmo izpeljal. »Slovenska Straža« pozdravljena. Mali mož te je spravil v svet, zato pa tudi upam, da ostaneš demokratska, res prava ljudska straža in da se nikdar ne izpremeniš v kako frakarsko cirilmetodarijo.

Vžival sem danes popoldne. Zborovale so S. K. S. Z., J. S. S. Z. in Rafael. Vse potrebne organizacije. In videl sem, da se vresničujejo in da zadobivajo realne oblike tiste misli, ki sva jih pred leti tam na in pod ljubljanskim Gradom pretuhtavala s 1. podpredsednikom S. K. S. Z. Kako živahno, veselo življenje je tu vladalo. Kako pusto je še bilo pred 10. leti na izobraževalno organizacnem polju. Bile so nove stvari. Svet se jih je šele učil. Danes! Živahna stvarna razprava pravpovsod. Lepo je spomladansko prerojenje v naši stranki.

Zvečer koncert Ljubljane! Ko je Štefe po letih Ljubljano vzel liberalcem, je bila Ljub-

JUGOSLOVANSKA STROKOVNA ZVEZA.

Gorje. Nedeljski shod J. S. Z. Pretekla nedelja pomeni za Gorje korak naprej v razvoju socialnega gibanja. Ta dan smo imeli shod »Jugoslovanske strokovne zveze«, na katerega je prihitelo obilo delavcev iz Gorij in bližnjih krajev, čeprav je bilo vreme neugodno in je neprestano lilo. Lepo so pokazali stanovsko solidarnost železničarji in delavci kranjske industrijske družbe s Save. Velika dvorana izobraževalnega društva v »Posojilnici« je bila natlačeno polna navdušenih zborovalcev. Shod otvori načelnik J. S. Z. dr. Zajec, donašajoč pozdrave poslanca Pibra, ki se žalibog shoda ni mogel udeležiti. Pozdravi v navdušenih besedah navzoče krščankosocialne železničarje ter jeseniške delavce, ki so prihiteli na shod s svojim priljubljenim predsednikom Kavčičem. Nato pojasni obširno in temeljito pomen in potrebo delavske organizacije, navaja žalostne razmere neorganiziranega delavstva ter povdarja uspehe, ki ga je doseglo dobro in krepko organizirano delavstvo. Govornik poljudno pojasni načela, katerih se hoče držati J. S. Z., da povzdigne zatirane sloje do boljše gospodarske bodočnosti. Smotreno in dosledno bo J. S. Z. korakala naprej v boju proti raznoterim sovražnikom našega ljudstva. Ob tla hoče vreči izkoriščevalce našega poštenega delavstva, in naj bo ta sovražnik v vrstah liberalizma ali katerekoli druge strani, stoječ na temelju krščanskega socializma. Ščititi hoče skupnost, varovati pa hoče tudi pravo svobodo svojih članov. Nikomur nočemo jemati političnega prepričanja, a skrbno bomo čuvali, da ostane nedotaknjeno in neoskrunjeno politično naziranje naših članov! Brezobzirni v boju za skupne interese, trdi in neizprosni v boju za pravice posameznika, to je, kar nas loči in bo ločilo od nam nasprotnih organizacij! Nato priporoča govornik, da naj se osnuje skupina za Gorje. Koj na to so se izvršile volitve v odbor. Izvoljen je bil sledeči odbor: mizar Zupan Ivan, predsednik, mizar Anton Žumer, podpredsednik, žagar Anton Polak, zapisnikar, žagar Pogačnik Josip, blagajnik, mizarja Sušnik Jernej in Pretner Jakob, namestnika, Žumer Andrej in Pretnar Anton pa preglednika. Volitve so se izvršile soglasno. Tudi navzoči socialni demokrati, ki

ljana malo pevsko društvece. Danes je pokazala, da nekaj zna, kar je konstatiral strogo objektivni profesor Funtek. »Ljubljana« kot glashbeno društvo se je pravzaprav šele danes pokazala to, kar mora postati: vzor pevskim zborom naše izobraževalne organizacije. Pevovodji Svetku čestitamo, ker se je njegovemu neumornemu trudu posrečilo, da je ustvaril naši organizaciji res vzoren pevski zbor, ki se je včeraj predstavil zaupnikom naše nepolitične strankarske organizacije iz vseh slovenskih pokrajin.

Današnji dan me je zadovoljil še posebno zato, ker je zborovalo toliko organizacij. Zdi se mi jako umestno, če bi se v bodoče gledalo na to, da zborujejo naše centralne organizacije skupno, in sicer iz praktičnih razlogov.

Današnji dan je bil res pravo spomladansko prerojenje slovenske krščanske nepolitične demokracije.

so prišli na shod z očitnim namenom, da bi se kaj naučili, niso proti glasovali. — Govorila sta še Čebulj z Jesenic, ki je pozival navzoče k organizaciji, ter Langerholz iz Gorij, ki je izrekel ob navdušenem pritrjevanju zborovalcev dr. Zajcu iskreno zahvalo. Tako imamo na Gorjah že sedaj krepko skupino mizarjev in žagarjev, a rdeči sodrugi nimajo drugega kot odbor v »Grabnu« iz treh oseb brez članov. Delavstvo pač dobro ve, komu gre zaupanje! Gorska skupina naj raste in napreduje!

Rdeča jeza. Zadnji shod J. S. Z. je obtičal v želodec sodrugu Volčiču od stranke starih rdečih peharjev. Naselil se je pri nas pred enim mesecem, najbrže ga je sem poslala stranka rdečih peharov iz Save, da bi napravil kaj »kšefta«. Pa o »kšeftu« na Gorjah ni nič, ker z nedeljskim shodom so splavali vsi njegovi »lepi« načrti po deroči Radovni. Cel teden že tuli in rjove vsled te »nesreče«! Naš prijatelj ga potolaži, češ, še ti splavaj po Radovni nazaj, odkoder si prišel, saj je zastoj tvoje upanje, da bi kaj »kšefta« napravil pri Gorjancih, ki so še tako »zabit«. Vedi, da imaš pri nas le še enega, ki je tebi podoben, pa še ta izpregleduje. Izpametuj se Volčič, dokler še solnce sije, drugače jo boš moral pobrisati z »rdečim« nosom nazaj k stranki rdečih peharov. Mi Gorjanci pa ostanemo prav radi tako »omejeni« in »zabit«, da ne bomo nikoli nič vedeli ne znali o rdečih »kšeftih«!

Prometna zveza.

PRAVILA PROVIZIJSKEGA SKLADA DELAVCEV JUŽNE ŽELEZNICE.

Ustanovljen 1. januarja 1910.

§ 1. Južna železnica ustanovi svojim delovcem provizijski sklad, da zagotovi starostno oskrbo članom in njihovim svojcem.

Zavod se naziva »Provizijski sklad za delavce c. kr. priv. južne železn. družbe«. Zavodov sedež je na Dunaju.

§ 2. Upravičeni in primorani provizijskemu zakladu kot člani pristopiti so vsi delavci c. kr. priv. južne železnice, in sicer vsi, ki vstopijo pri južni železnici proti dnevni (dnevni plači) v službo, če so izpolnili sledeče pogoje:

- a) Če so najmanj tri leta nepretrgoma v službi južne železnice.
- b) Ako jih zdravnik za sposobne spozna.
- c) Če dokažejo, da so stalno dobo pri vojakih odslužili, ali da so sploh vojaščne oproščeni.

Pravice oziroma dolžnosti pristopa nimajo:

1. Pisarji z dnevno plačo.
2. Oni delavci, ki so člani penzijskega sklada uslužbencev.
4. Delavci v premogokopu v Konjicah (Gonobitz).
5. Pri aprovizijskih skladiščih v Mariboru, v Inomostu, v Budimpešti, na Dunaju zaposlene osebe.

Ta določila veljajo v polnem obsegu tudi za delavke, ki uživajo dnevno (dnevno plačo) ali pa najmanj 30 kron mesečnega pavšala. Njihova starostna oskrba pa je omejena samo na (za) nje; za njihove može in otroke pa ne velja.

Po prekoračenem 55. letu je pristop k temu zakladu nemogoč.

Na utemeljeno prošnjo glavno ravnateljstvo južne železnice delavca tudi lahko dolžnosti pristopa k provizijskemu zakladu oprosti. Ravnateljstvo tudi končno odloči, če je delavec upravičen ali primoran provizijskemu zakladu pristopiti.

§ 3. Ako delavec vstopi v status (vrsto) uradnikov ali uslužbencev, tedaj se zopet izloči iz provizijskega sklada.

Pristojbine, ki jih je delavec vplačal in one, ki jih za njega prispeva železnica v provizijski sklad, se s 4 odstotnimi obrestmi izroče penzijskemu zakladu one kategorije, ki ji dotični delavec naprej pripada. S tem je doseženo, da se čas članstva nepretrgano od pristopa k provizijskemu zakladu naprej računa.

§ 4. Če član penzijskega sklada za uslužbenca od tega sklada odstopi, postane član provizijskega sklada.

Čas oziroma leta se štejejo naprej, pri provizijskem zakladu vplačani deleži se pripišejo provizijskemu zakladu, istotako prispevki južne železnice s 4 odstotki.

Prekoračenje normalne starosti se ne upošteva, če dotičnik pri prestopu k penzij-

skemu zakladu za uslužbenca 35. leta ni prekoračil ali če je bil doplačila za prekoračenje te starostne dobe oproščen.

Ako pa je delavec v penzijski sklad za prekoračenje starosti pristojbino plačal, se ta denar prepíše provizijskemu zakladu (zakladu).

Ako je bilo preplačano, se preplačilo v dobro zapiše, če pa še treba plačati, se ostali znesek na pismeno prošnjo dotičnika eventualno v 60 obrokih od njegove plače odtegne.

§ 5. V provizijski sklad sprejeti je kompetentno le glavno ravnateljstvo južne železnice.

Sprejem se izvrši s prvim dnem meseca, ki sledi predpogojnem času.

§ 6. Vsak član dobi kot znak, da je sprejet, pismeno sprejemnico in en izvod pravil. Iz sprejemnice mora biti razvidno, od katerega dne je dotičnik član sklada.

§ 7. Sredstva provizijskega sklada so:

- a) Prispevki članov;
- b) prispevki južne železnice;
- c) morebitna darila ali volila;
- d) dobički vsled plodonosnega naloženja premoženja.

§ 8. Člani vplačujejo od dne sprejema v sklad tekoči prispevek, ki znaša 4 odstotke od nastopno popisane temeljne plače.

Ta temeljna plača se izračuni tako-le: dnina od 2 kron in naprej se množi s št. 30 ter se tako dobi mesečna plača. Od te mesečne plače se izračuna 85 odstotkov in od te končne svote 4 odstotke je znesek, katerega ima dotičnik prispevati. Znaša pa dnina 1 K 70 h do 2 K, tedaj se množi 1 K 70 h z 30 itd., če bi pa bila dnina pod 1 K 70 h, tedaj se računa 4 odstotke od 1 K 70 h \times 30.

Pri delavkah, ki imajo pavšal, se pa računi:

če znaša pavšal mesečno 75 K — 85 odstotkov od K 75;

če znaša pavšal mesečno 60 do 75 K — 85 odstotkov od pavšala;

če znaša pavšal mesečno 51 do 60 K — 85 odstotkov od K 51;

če znaša pavšal mesečno pod 51 K 85 odstotkov od K 51.

Če je govorjenje o letni plači, tedaj je umeti oni znesek, ki se dobi, če se dnina s 30 in ta vsota z 12 množi.

Če se plača delavcu med mesecem zviša, tedaj plača taisti prispevek pričenši s prvim prihodnjega meseca.

Če se pa delavcu plača zniža, tedaj se pa prispevki v enaki meri naprej pobirajo, bodisi da dotičnik s prošnjo zahteva, da bode le od nižje plače prispeval. Tudi ta znižani prispevek prične s prvim prošnji sledečega meseca.

Tekoči prispevki se pobirajo za en mesec zanaprej in se od plače ali od pavšala odtrgajo.

§ 8. II. Člani, ki so ob sprejemu 35. leto starosti že prekoračili, plačajo kot dopolnilo za vsako leto čez 35. leta 2 odstotka od one letne plače, katera se izračuni na podlagi dnevne, ki jo imajo z dnevom vstopa v provizijski sklad, takoj ali pa v 24 obrokih brezobrestnih doklad. 35. leto prekoračeni čas se izračuni, tako da manj kot šest mesecev odpade. Šest mesecev in več se pa računi za eno leto.

§ 8. III. Član, ki je vstopil v uživanje provizije in je še prispevke dolžan, plača iste mesečno, od nakazane provizije, dokler ni vse poravnano. Od žen in sirot pa se za ostali prispevki ne iztirjajo.

§ 9. Ako član oboli, mora prispevke od prejemkov bolniške blagajne plačevati. Ali pa se mu, ko zopet ozdravi, od plače ali v celoti ali pa na posebno prošnjo v obrokih odtrga.

Z vojaškimi zavezanci (orožne vaje itd.) pa se sledeče postopa:

Ob času orožnih vaj prispevajo oni, ki dobivajo polno in oni, ki dobivajo polovično plačo v polnem obsegu, oni pa, katerim se plača ustavi, doplačajo zaostale prispevke pri povratku ali pa na njih posebno prošnjo, v primernih obrokih.

Člani, ki so v slučaju mobilizacije v službo pozvani, se smatrajo kot izstopivši. Prispevki, ki so jih že vplačali, se jim z 4 odstotki vred vrnejo. Kdor se te povrnitve ne posluži, njemu se, ako v teku treh mesecev po oproščenju od vojakov zopet v službo južne železnice vstopi, ali pa pri vojaki za nadaljno železn. službo nesposoben postane ali umrje, čas vojaškega službovanja šteje, mora pa dotičnik zaostale prispevke, kakor jih je zadnjikrat vplačal, bodisi naenkrat ali pa, če prosí, v primernih obrokih

doplačati. Isto velja tudi, ako je prizadeti vpoklican v dopolnilne namene c. kr. vojne.

Kdor bi pa po končani vojni prostovoljno pri vojaki ostal, za njega veljajo predstoječa določila le po ukrepu upravnega sveta.

Člani na dopustu (ne kakor pod 1.), ki dobivajo plačo ali pavšal, v polni meri naprej prispevajo normalno, če se jim pa plača ali pavšal ustavi, se jim, če se jim ob enem z dovoljenjem (dovoljenjem dopusta) naznani, da se jim tudi čas dopusta všteva, morajo za ostale prispevke pri povrnitvi z 4 odstotki doplačati (naenkrat ali pa na primerno prošnjo v primernih obrokih), smejo pa tudi med dopustom prispevke vplačevati. V tem slučaju odpadejo 4 odstotke.

§ 10. Južna železnica prispeva v provizijski sklad mesečno polovico toliko, kakor člani.

§ 11. V provizijski sklad plačuje obveznosti iz dohodkov, ko bi pa denarja zmanjkalo, daje južna železnica na razpolago.

§ 12. Član, ki je prispevke najmanj za osem let redno plačeval, ima pravico do provizije, ki mu po pravilih pripada, če bi mu železnica službo odpovedala.

Člani, ki štejejo 30 let članstva in 65 let starosti, smejo, tudi če sami službo odpovedo, provizijo zahtevati.

§ 13. Provizija se računa od one plače, na podlagi one plače, katere je član zadnji prispevek plačal, in znaša po osmih dopolnjenih letih 35 odstotkov; v devetem in po letu raste za dva in pol odstotka na leto, od desetega leta naprej pa za 2-40 odstotkov na leto.

Po desetem letu se dopolnjena polovična leta za polna leta računajo, ako se prispevek za celo leto vplača; čas pod polovico leta se sploh ne všteva. Po preteku 35 službenih let in članstva znaša provizija polno plačo, t. j. 100 odstotkov od one plače, od katere se je zadnji prispevek. Najmanjša provizija pa znaša 300 K. Če bi torej po pravilih manj nanese, se ta izredna provizija nakaže. Čez pravilno mero in do 300 K provizije se dovoli le tedaj, ako prizadeti nima stranskih dohodkov, kakor rento za nezgodo ali pa 4 odstotke odpravnine za nezgodo.

§ 14. Član, ki bi ponesrečil, predno je dopolnil osem let članstva, dobi isto provizijo nakazano, kakor če bi že osem let dosegel.

§ 15. Člani, kojim se služba od železnice odpove, imajo, če še ne služijo osem let, pravico zahtevati, da se jim vplačani prispevki z odstotnimi obrestmi povrnejo.

Kdor bi bil za kazni odpuščen, zgubi vsako pravico do provizijskega sklada zase, za ženo in otroke, dobi pa vplačane prispevke brez obresti povrnjene, če le ti ne zapadejo v pokritje dolgov, n. pr. predjem, za premog, za blago iz aprovizijskega skladišča.

Generalno ravnateljstvo si pridrži pravico v posebnih slučajih ženi in otrokom takega odpuščenega delavca, ki je pravico do provizije že dosegel, in prispevkov ni nazaj vzela, na posebno prošnjo en delež pravilni proviziji ali kot trajajočo ali pa začasno podporo dovoliti.

Člani, ki prostovoljno iz službe izstopijo (izvzeto 30letni član 65 let star), zgubi vse pravice zase, za ženo in otroke, prav izjemoma pa se jim vrnejo vplačani prispevki brez obresti.

§ 16. Član, kateremu je bila služba odpovedana in ki je svoje prispevke povrnjene dobil, lahko, ako je zopet v službo sprejet, takoj provizijskemu zakladu pristopi, lahko se mu tudi že poprej doslužena leta vštejejo že ves poprej nazaj dobljeni denar takoj povrne. Kdor pa prostovoljno izstopi, ima le tedaj pravico do poprej že prislužbenih let, ako zamujene prispevke v dvojni ali enostavni meri s 4 odstotnimi obrestmi doplača.

Doplačilo v dvojni meri se zahteva, če je prizadeti poprejšnje prispevke povrnjene dobil.

V računu prej doslužbenih let sme samo glavna direkcija dovoliti.

Onim pa, ki so bili za kazni odpuščeni, se v slučaju zopetnega sprejema porej doslužena leta ne smejo vštevati.

§ 17. Provizije se začno uživati s prvim dnem seseca, ki sledi odpovedi in traja do zadnjega dne meseca, v katerem član umrje.

Če se ženska, ki uživa provizijo, zopet omoži, ustavi se ji provizija za čas zakona. Če postane zopet vdova in če po drugem za-

konu ne dobiva iz kateregakoli zavoda južne železnice penzije ali provizije, se ji po prejšnji provizija zopet nakaže, in sicer v slučaju, če dobiva ona po drugem zakonu manjšo pokojnino, v isti meri, da doseže poprej uživano provizijo.

§ 18. Provizijoniranega člana lahko železnica s prejšnjo plačo v službo vzame. Z dnem, ko dotični zopet službo nastopi, preneha provizija in on postane zopet član provizijskega zavoda. Ko se tak delavec zopet upokoji, se mu štejejo poprej in sedaj zaslužena leta, ne pa tudi one, ki jih je kot provizijonist preživel.

§ 19. Pravico do provizije zapade:

- Če je ud radi hudodelstva kaznovan;
- če provizijonirani član odkloni na poziv, zopet v službo stopiti.

Generalna direkcija odredi, da se provizija ustavi, ako govore posebno okolnosti za to, sme upravni svet južne železnice provizijo celo ali deloma zopet dovoliti.

§ 20. Če član na podlagi avstrijskih, ogrskih ali tujezemskih zakonov kako rento za nezgodo dobiva, tedaj se mu od provizije samo toliko odkaže, da znašajo rente in provizija skupno toliko, kakor je bila njegova zadnja plača. Ako pa postane član popolnoma nezmožen, tedaj pa sme renta in provizija skupaj 120 odstotkov zadnje plače znašati.

Članu, ki se v službi poškoduje in zato po veljavnih zakonih kako rento ali odškodnino dobiva, se od provizije 4 odstotki teh odškodnin odtrgajo, vedno mora pa provizija dve tretjini zaslužene višine znašati.

§ 21. Vdova po članu, ako je ta ob smrti imel že pravico do provizije, dobiva itak pokojnino. Zgubi pa to pravico v naslednjih slučajih:

- če sta se šele pred enim letom poročila, ko je bil član že kot bolnik dela nezmožen;
- če sta se poročila, ko je mož že provizijo užival in ni več potem aktivno službo opravljal;
- če je bil zakon ob smrti moža po krivdi žene sodnijsko ločen;
- če ona nenravno in pohujšljivo živi.

Da vse to ni res, mora ona, ko prosi za provizijo, z uradnimi dokumenti dokazati.

§ 22. Ženi se lahko tudi provizija podeli, ako se je mož zgubil in okoliščine to govore, da ni on več pri življenju. Če se pa zve, da on še živi, tedaj se pa ženi provizija takoj ustavi.

Ako je mož že provizijo užival in med tem časom radi hudodelstva sodnijsko kaznovan bil, se izjemoma sme ženi pripadajoča provizija, ali pa del iste nakazati.

§ 23. Vdovi, koje mož je še poprej predno je 8 let dopolnil v službi, ponesreči se ista provizija nakaže kakor da bi še on 8 let imel.

§ 24. Vdovi pristojna 50% iste provizije, ki jo je imel mož, ali pa ob smrti zahtevati opravičen bil. Čez polovično letno dobo se všteva za celo leto, ako se prispevki doplačajo pod polovični deli leta se sploh ne upoštevajo.

Vdovi odmerjena provizija ne sme eno tretjino moževe letne plače prekoračiti, izjeme pa so.

Če bi provizija vdove manj ko 300 K znašala, tedaj se ji izredno 300 kron nakaže. Postranski dohodki (§ 13) se vštevajo.

Če se član oženi, ko je 55. leto starosti že dopolnil in je žena več kot 15 let mlajša, se ji, kadar mož umrje, za vse leto starostne razlike od 10 do 20 let 1 polovica provizije odtegne.

To prikrajšanje vdovine provizije pa ne vpliva na prispevke za vzgojo otrok ali sirot.

§ 25. Vdova se lahko proviziji odpove in zahteva enkratno med njo in zavodom dogovorno odpravnino, ki sme znašati največ triletno vsoto provizije, če ni še otrok, ki uživajo vzgojino.

§ 26. Če član ob svoji smrti še ni imel pravice do provizije in če ni vsled poškodbe umrl, dobi vdova kot odpravnino trimesečno zadnjo moževo plačo nakazano.

Isto odpravnino dobi vdova člana, ki se je že kot provizijonist z njo poročil.

Nobene odpravnine pa ne dobi vdova, če je bila sodnijsko in sicer po svoji krivdi od moža ločena.

§ 27. Provizija žene se prične 1. onega meseca, ki sledi moževi smrti in preneha koncem istega meseca, ko umrje ali pa se zopet poroči.

Če postane zopet vdova, se ji provizija zopet nakaže od 1. dne meseca naprej pred katerim je mož umrl.

Če dobiva vdova po drugem možu zopet kako penzijo ali provizijo iz katerekoli blagajne južne železnice, tedaj se ji le ena vsota, in sicer višja nakaže.

§ 28. Če je bila vdova radi hudodelstva sodnijsko kaznovana, ali če nenravno in pohujšljivo živi, zgubi pravico do provizije.

Oprostilne okoliščine dopuste, da ji generalno ravnateljstvo bodisi celo provizijo ali en del taiste zopet podeli.

§ 29. Če je mož v službi ponesrečil in je dobil po veljavnih postavah določeno odškodnino, se vdovi 4% od odškodnine za moževo nezgodo odtegne, vendar pa se ji mora najmanj dve tretjini pripadajoče provizije izplačati.

§ 30. Zakonski otroci po možu, po katerem ima vdova pravico do provizije, dobivajo, ako ima mati vdova provizijo isto brez ozira na število otrok kot vzgojino. Ta vzgojina znaša za vsacega otroka petino one provizije, ki jo vživa mati in ne sme za vse otroke skupaj več znašati kakor za mater.

Dobiva vdova izredno provizijo (300 K) in je ta provizija in vzgojina za otroke skupaj višja, kakor provizija, ki jo je mož ob smrti užival ali pa imel pravico zahtevati, tedaj se vdovi le takrat nakaže tudi vzgojina, če je moževa provizija 300 K prekoračila.

Sirote po stariših, ki so se v pravilnem roku poročile, dobivajo polovico iste provizije, ki je ali bi pristojala materi.

Dokler je več otrok, kakor dva, pristojna jim ona provizija, kakor prispevek materi, če jih ona sama oskrbuje (1 petina materne provizije za otroka).

§ 31. Zakonskim otrokom članov, ki so že ali upravičeni do provizije ali pa provizijonirani, si lahko pod pogoji § 22 tudi tedaj sirotinska provizija nakaže, če bi se oče ali zgubil ali pa bi se mu radi sodnijske sodbe provizija odrekla.

§ 32. Vzgojina se nakaže z istim časom, kakor provizija za vdovo.

Sirotinske provizije se nakažejo od prvega dne onega meseca, ko je član umrl, tudi takrat, če bi mati že poprej umrla. Če se pa mati zopet omoži ali pa, ko je že vživela provizijo mrje, tudi tedaj se prične sirotinska provizija 1. prihodnjega meseca.

§ 33. Vzgojina ali sirotinska provizija zapade:

- z dopolnjenim 18. letom,
- po omožitvi ali pa po pridobljeni drugi oskrbi,
- po obsodbi radi kakega hudodelstva, in
- po smrti.

Vzgojina preneha tudi, če mati umrje ali pa se zopet omoži.

Po 18. do 24. leta se vzgojina ali sirotinska provizija le še pod sledečimi pogoji dobi:

- Neoskrbljenim otrokim moškega spola, kateri z dobrim uspehom kako šolo obiskujejo.

Otrokom, ki so nezmožni, da si kaj zaslužijo. Po 24. letu pa se vzgojina ali sirotinska provizija le še takrat dovoli, ako so otroci ali slaboumni ali pa radi kake telesne hibe dela nezmožni.

Te izvanredne podpore (od 18 leta naprej) se dovolijo vselej le za dobo enega leta. Po 24. letu sme le upravni svet prošnjo uslišati.

§ 34. Neoskrbljeni zakonski otroci, ki še ne štejejo 24 let, dobe po očetu, ki ob času smrti še ni bil provizijoniran, ali pa ni bil še opravičen do provizije in če nimajo matere, ki bi imela pravico do odpravnine, skupaj ono odpravnino, ki jo § 26. za ženo določuje.

§ 35. Vse prošnje, tičoč se podpor iz provizijskega zaklada, je nasloviti na generalno ravnateljstvo južne železnice ter priložiti listine, ki dokazujejo upravičbo prošnje.

§ 36. Provizije, odpravnine in vzgojine, kakor jih določajo ta pravila, nakaže generalno ravnateljstvo. Izvanredne podpore, kolikor jih pripuščajo pravila, določuje brezpogojno le upravni svet južne železnice.

Ugodnosti, ki jih pravila ne pripuščajo, se ne dovolijo.

§ 37. Provizije, odpravnine, vzgojine in podpore se izplačajo le upravičencem proti pobotnici, ki mora imeti uradno potrdilo, da dotičnik ob času izplačila živi, in sicer za en mesec naprej. Vdova mora imeti zase po-

trdilo, da je res vdova in o otrocih potrdilo, da žive.

V slučaju, ako se med mesecem izvrše izpremembe, kateri izključujejo nadaljno uživanje provizije ali podpore, se že izplačano v nikakem slučaju ne iztirja nazaj.

§ 38. Vse posle provizijske zavoda in provizijske blagajne oskrbuje južna železnica brezplačno.

Za vrednostne papirje jamči upravni svet, kateri tudi določi njih shrambo.

Gotovine shrani južna železnica, dokler se ne nalože ali pa je tudi lahko rabi, mora jih pa obrestovati po oni stopnji, kakor avstro-ogrška banka na Dunaju.

Premoženje provizijskega zavoda se mora enako plodonosno naložiti, kakor ono mladoletnikov, in odloči vselej upravni svet, kako se denar naloži.

§ 39. C. kr. južna železnica stoji glede uprave provizijskega zavoda odbor sedmih članov ob strani. Predsednika in namestnika imenuje upravni svet. Sedem članov odbora se voli, in sicer člani avstrijskega omrežja južne železnice 5, in člani ogrskega in hrvaškega omrežja pa 2. Voljeni morajo biti še v službi in stanovati ali na Dunaju ali pa v bližini, oziroma v Budimpešti ali v nje bližini. Obenem s temi 5, oziroma 2 odbornikoma se voli tudi enako število namestnikov, ki se v slučaju potrebe pokličejo po vrsti dobljenih glasov.

Ako kateri imenovanih članov izstopi, mora upravni svet takoj namestnika imenovati.

Volitve se vrše pismeno in jih odredi generalno ravnateljstvo. Voljeni so isti, na katere odpade največ glasov in velja izvolitev enega odbora za dobo treh let.

§ 40. Odbor se setane tolikokrat, kolikor zahtevajo interesi provizijskega zavoda, mora ga pa vsakega pol leta predsednik ali njegova namestnik sklicati. Odbor sklepa z večino glasov; predsednik glasuje le ob enakem številu glasov. Sklepi so veljavni, ako so predsednik in štirje odborniki navzoči.

§ 41. Dolžnosti odbora so:

- nadziranje uprave blagajne;
- predlogi, kako uplodoviti gotovine;
- predlogi o po pravilih dovoljenih izvanrednih podporah;
- pregled letnih računov;
- predlogi v prid procvitu in razvoju zavoda.

Pisma odbora belježi predsednik in en odbornik

Napram oblastvom zastopa provizijski zavod j. ž.

§ 42. Člani provizijskega zavoda, njih vdove in ostali otroci, ki se smatrajo po ukrepah generalne direkcije v njihovih, po pravilih zajamčenih pravicah prikrajšane, imajo pravico, se v teku 14 dni po vročitvi odloka pri upravnem svetu južne železnice pritožiti.

§ 43. Ta pravila sme samo upravni svet južne železnice izpremeniti, ne sme pa pridobljenih pravic članov krajšati.

§ 44. Ta pravila ne veljajo za one delavce, kateri so 31. decembra 1909 bili člani penzijskega zavoda za uslužbence južne železnice (po točki 17 pravil tega zavoda).

K zadnjemu § vrgled:

Delavec A je 1. januarja 1910 pristopil: on služi pred tem dnevom že 15 let, torej 12 let več kot 3 leta.

5 let bo plačeval kot ud 5 let polovico od 12 prišteto 6 »

on ima, torej 31. decembra 1914 službenih 11 let

Delavec B je 1. januarja 1910 pristopil, on služi že 15 let, torej 12 več kot tri leta, 30. jun. 1911 ponesreči, bil je torej član 1 in pol leta 1 in pol leta polovica od 12 6

Skupaj 7 in pol leta

V tem slučaju se mu odmeri provizija (glej § 14) za 8 let in ako po letih ne znaša provizija še 300 K, se izvanredno 300 K odmeri in nakaže, istotako tudi vdovi, ako je član smrtno ponesrečil.

× × ×

Priobčili smo pravila provizijskega sklada delavcev južne železnice na željo »Projetne zveze«, in sicer skupno. Železničarje južne železnice pozivamo, naj natančno prouče pravila in naj vse, kar se jim ne zdi prav, naznanijo pismeno uredništvu »Naše Moči«, in sicer takoj, da bo naša železničarska organizacija mogla nastopiti za potrebne izpremembe.

Krajna skupina Ljubljana J. Z. je imela minulo soboto svoj reden mesečen shod. Govorili so na njem dr. Krek, Moškerc in predsednik Koleča. Sklenila se je primerna spomenica z ozirom na železničarje južnega kolodvora Ljubljana. Shoda se je udeležilo tudi več krščanskosocialnih železničarjev državne železnice.

Vseslovenski zaupni shod slovenskih krščanskosocialnih železničarjev bo v nedeljo, dne 29. majnika, v Ljubljani, »Union« dvorana S. K. S. Z. Spored je velezanimiv in se bo šlo zgolj za točke, ki so važne za železničarje. Omenjamo, da poročajo na shodu med drugim poslanci dr. Žitnik, Gostinčar, Piber.

Med brati in sestrami.

PREDLOG

poslanca Gostinčarja in tovarišev gledé zidanja potrebnih stavb za stanovanja državnim delavcem in državnim služabnikom v Ljubljani in Idriji.

Neznosna, vedno rastoča draginja stanovanj v mestih in industrijskih krajih povzroča nevzdržljivost stanovanjskih razmer takozvanih nižjih slojev. Vsled draginje in pomanjkanja stanovanj so prisiljeni delavci in drugi nižji uslužbenci stanovati proti neprimerno visoki stanarini v stanovanjih, ki predstavljajo sedanjemu času človekoljubja in higijene grozno ironijo. Jektika in razne otroške bolezni imajo svoja gnjezda v takih brlogih. V Ljubljani stanuje neki kaznilniški paznik z ženo in otroci v »stanovanju«, ki je bilo svojedobno preslabo in prenezdravo za kaznjence. Vedna bolezen in bolehnost je posledica v družini. Največ delavcev oziroma uslužbencev ima stanovanje le z eno sobo, v kateri spi cela družina. Velikokrat služi soba obenem za kuhinjo. V takih razmerah je pač dolžnost države, da skrbi za zdrava in primerna stanovanja svojih uslužbencev in delavcev. Poleg skrbi za stanovanja lastnih delavcev in uslužbencev pa naj bi državna uprava krepko podpirala delavska stavbna društva, ki imajo namen zidati delavske hiše. Dosedaj se v tem oziru ni storilo od strani vlade skoro ničesar. Stavbe delavskih in služabniških stanovanj naj bi ne bile »kasarne«, temveč hiše s štirimi do osem stanovanj, poleg katerih naj se nahaja za vsako stranko primeren vrt. Načrti za take stavbe se dobé pri »Slovenskem delavskem stavbnem društvu« v Ljubljani in pri kranjskem deželnem odboru v Ljubljani. Podpisani predlagajo: Visoki državni zbor skleni: »C. kr. vlada se pozivlje, da za delavce c. kr. tobačne tovarne v Ljubljani, za delavce c. kr. rudnika v Idriji in za c. kr. državne uslužbence, osobito kaznilniške paznike v Ljubljani, sezida primerno število hiš, v svrhu zdravih in primernih stanovanj. C. kr. vlada naj tudi krepko podpira društva za zgradbe delavskih hiš.« — Dunaj, dne 20. aprila 1910. — Fon, Grafenauer, Jaklič, Povše, Pišek, Šuklje, Valoušek, Šilinger, Šrámek, Tvaružek, Rožkar, Pogačnik, Žitnik, Kadlčák, Šusteršič, Gostinčar, dr. Krek, dr. Hočevar, Fr. Demšar, Korošec.

Iz ljubljanske okolice. V nedeljo, dne 8. maja, se je ustanovil Orel za Moste-Selo. Pristopilo je takoj 27 rednih in 17 podpor-nih članov. Predsednik tukajšnjega izobraževalnega društva šentpeterski kaplan Iv. Petrič je v svojem prekrasnem govoru navduševal fante za Orla. Veselo je bilo slišati g. predsednika, ko je rekel mladeničem v duhovitem govoru, naši mladeniči, in moji mladeniči, kako so jih te dve besede navdušile, ni mogoče opisati. Nadalje sta govorila zastopnik Z. T. O. br. Janko Hočevar in okr. predsednik br. J. Lajovic. Prihiteli so k ustanovitvi bratje iz D. M. v Polju, Zdobrovo, Sostro in Hrušice Novo ustanovljeni Orel si je izvolil sledeči odbor: predsednik br. Franc Bricelj, podpredsednik br. Franc Tomažič, tajnik br. Alojz Trček, blagajnik br. Franc Sumrak; odborniki br. Ign. Cunder, br. Ivan Jerančič, br. F. Zupančič in br. Franc Brzato. Novemu Orlu kličemo i delavci krepki na zdar! Cirilmetodarji so tudi priredili ravno ta dan veselico, ali bolje rečeno žalovanje ob mrtvaškem odru cirilmetodarije, seveda z godbo in vsakovrstnim alkoholom, da ni manjkalo tudi »ta grencga«, se samoobsebi razume. Vsa ta komedija se je vršila v znani gostilni liberalno-rdeče garde. Vso svojo napredno in mokraško oliko so kazali, ko so se vračali bratje Orli na

dom. Seveda, kaj pametnega jim itak ne pride na um, kričali so seveda med njimi pijani otroci: Čuki! Čuki gredo! Povsem kaže, da se ti ljudje ne bojijo samo Orlov, ampak celo samega sebe. Zato si tolažijo svojo vest pri alkoholu, to je pri največjem sovražniku ljudstva. Posrečilo se nam je zvedeti za ime nekega kričača, ki se je prav posebno odlikoval in se bode moral najbolj gotovo zagovarjati pred sodiščem zaradi svoje prevelike zgovornosti. Zdař Buch!

Iz Kamnika. Letošnje leto so se naše delavske razmere nepričakovano razvile. Smodnišnica gradi svoje velikansko delo za osrednji električni obrat in rabi za to veliko število najrazličnejših delavcev in obrtnikov. Priznati moramo, da doslej nimamo vzroka pritoževati se, da bi vodstvo zapostavljalo domačine. Zeleti je marveč, da bi se to razmerje ne poslabšalo in da bi se dobava materialij in dražjih del v kolikor možno nabavljala pri domačinih. Žal, da je za delavska stanovanja in aprovizacijo v mestu slabo oskrbljeno. Da ni tako obljudene okolice in postrežljivih ljudi ondi, bilo bi delavskim družinam težko izhajati. Samo en tržen dan v tednu in nebroj malih, razmeroma zelo dragih trgovin s špicerijo in jestvinami, to jako neugodno vpliva na delavca, ki ne more veliko izbirati, še manj pa se založiti. Ker se pri občinski upravi taka vprašanja ne študirajo, pač pa se o socialnem vprašanju rado katedersko govori, nudi zadnji čas tujec eksemplaričen dokaz socialne zavesti. Mislimo namreč železninarsko tovarno na Perovem, kjer hoče ondotna nemška zadruga z omejeno zavezo otvoriti kantino za svoje delavce. Domačinom umevno to ni po godu, ali vprašati se moramo, v koliko so sami temu vzrok. Povejmo naravnost, da nikdo drugi, kot oni puhli v pergament mestnih arhivov oblečeni birokratizem, ki ždi kot Veronika na Malem gradu v svojem nepojmljivem avtonomnem brlogu. Naj zadostuje za danes toliko o občini. Poleg te, ali boljše rečeno nad to pa imamo srečni meščani nesrečno upravo takozvane meščanske korporacije. Ta je po svojem namenu simbol socialne popolnosti, v praksi pa prava karikatura vsakega reda in vzora. Možje, kateri stojijo tej na čelu in imajo polna usta socialne pravičnosti, hočejo zadnji čas natihoma oropati delavski štan, da bi si zamogel osvojiti manjše meščanske hiše in stopiti v vrsto srečnih višjih stotin. Za danes se vzdržimo nadaljnega komentara in vzklikov ogorčenosti, ki nam sili pod pero, toda ako ne bodo govorili isti, ki so v to poklicani, govorili bodemo mi. Vnebovpijoči slučaj, ki se je zgodil minoli teden pri gozdnih delavcih in razvoj »socialnega« dela pri korporacijskih hišah, kliče na odgovor. Krščanskosocialno delavstvo in meščanstvo nikakor ne bode dopustilo, da bi z golim napuhom nagačeni dosluženi mandatarji tako kruto gazili socialne pravice svojega bližnjega.

Jesenice. »Bierboj kot« je zopet na dnevnem redu. Gostilničarjem se hlače tresejo, ker se jim bo najbrž dobiček zmanjšal, posebno liberalnim birtom. OčkaHumer so si šteli v svojo dolžnost, sklicati birte skupaj od Koroške Bele do Belepeči. Ta cirkus brez vstopnic se je zbral 7. maja pri Humru na Jesenicah. Prišla je četrtna članov gostilničarske zadruge, namreč »cvo« 27. Med temi je bilo »cvo« šest takih, ki jim očka Humer niso pustili glasovati. A ust jim pa niso mogli zamašiti, da so brali levite predsedniku cirkusa. Humer govori: »Gostilničarji moramo živeti, pivo mora biti dražje, po 20 vin. je premalo dobička, po 24 vin. mora biti, ali pa še dražje.« Liberallec Hauptman se oglasi: »Dosti imate dobička po tri krone pri sodčku.« Humer zapove Hauptmanu: »Bodi tiho!« Hauptman večkrat ponavlja: »Gospod načelnik, saj bom tiho; tri krone imate dosti dobička, jaz ga bom točil po 20 vinarjev.« Humer mu grozi: »Boš kaznovan za 20 kron,« a Hauptman pravi: »Še večji gospodje mi niso mogli nič narediti; ko so mi hišo rubili, niso nič opravili, pa tudi ti mi ne boš nič vzel.« Hauptmanu se pridružijo drugi, če bo dražje pivo, je dosti dva vinarja. Liberalci iz Kranjskega zahtevajo, da mora biti 6 vin. dražje. Župan iz Koroške Bele, ki živi tudi od delavcev, pravi: »Kdor ne bo hotel pitipiti 2 vin. vrček, naj ga pusti.« (Kdor je pameten, ga tudi bode.) Očka Humer zahtevajo glasovanje. Enajst jih je po 24 vin., pet po 30 vin. steklenice (kakor na sv. Višarjah), 14 da bodi še po 20 vin. Čudna edinost v tej liberalni

zadrugi. Nato zapove Humer: »V osmih dneh se ima točiti pivo po 24 vin. vrček, kdor ga bo točil ceneje, bode kaznovan.« — Mi svetujemo g. Humru, naj ga za svojo osebo nastavi vsaj po 40 vin. ter naj ga le veliko popije, mi pa ostanemo zmerno pri vinu.

Sava. Dne 8. maja je bil po starodavnih običajih občni zbor bratovske skladnice. Volilo se je nadzorstvo. Stara pesem se je pela, da bi se povišala pokojnina in bolniška šihita. Pa bo najbrž pri starem ostalo. Pri vsem tem se je tudi nekaj pametnih spregovorilo. Naša stranka je tega prepričanja, dokler ne pride državno zavarovanje, bodo naši penzionisti le miloščino dobivali. V načelstvu imamo dva naša in dva rdeča, nadzorstvo je pa rdeče. Oni vpijejo celo leto: »Sedaj, ko smo mi prišli v načelstvo, pa bode večja pokojnina.« Pa le ni nič iz tega. Naša dva pa nič ne vpijeta, temveč samo delata. Na zadnjem socialnodemokratskem shodu se je vpilo na predlog Ogrisa: »Pfuj Bertoncclj!« Pa bi imeli vpiti: »Pfuj Ogris!«, ako bi hoteli poznati ti ljudje pravičnost. Bertoncclj je dosegel, da se zviša pokojnina starim članom za 10 odstotkov. Ogris je pa za mlade člane toliko dosegel, da je moral na občnem zboru svojo predlog umakniti. Socialni demokratje le vpijejo in kozle streljajo. Če nas bodo oni zastopali, bomo mladi imeli še zmiraj po 10 kron na mesec, kljub temu da je bilanca aktivna, ter je še nekaj tisočakov na razpolago, a ponesrečeni pa stradajo, ker socialni demokratje kozle streljajo. Treba bo res temeljite izpremembe potom socialnega zavarovanja, katerega vsak že komaj pričakuje. Res ne plačujemo veliko v bratovsko skladnico, a ko smo onemogli, tudi skoro nič ne dobimo.

II. VELIKA SKUPŠČINA HRVAŠKEGA KRŠČ.-SOC. DELAVSTVA V ZAGREBU.*)

Dne 24. aprila t. l. se je vršila v Zagrebu II. velika skupščina hrvaškega krščanskosocialnega delavstva, katero je posetilo tudi lepo število zastopnikov slovenskega krščanskosocialnega delavstva, na čelu jima državna poslanca dr. Krek in Jožef Gostinčar.

Lep je bil sprejem slovenskih udeležencev gostov na kolodvoru. Prišlo je več sto krščansko mislečih hrvaških delavcev, ki so navdušeno pozdravili slovenske goste in jih vodili v mesto.

V nedeljo zjutraj ob 8. uri je bila sveta maša v stari cerkvi sv. Roka. Službo božjo je opravil ob asistenci mestni katehet g. Andrič, ki je krasno dokazoval v svojem cerkvenem govoru, da cerkev ni nasprotnica napredka, ampak da se cerkev pravega napredka veseli in ga pospešuje.

Ob pol 10. uri dopoldne se je pričela skupščina, katero je otvoril tov. Kučenjak, ki ga je tudi vodil. V častno predsedstvo so pa bili izvoljeni poslanec dr. Krek, poslanec Gostinčar, Alojzij Čatar in Zabukovec. Krašen je bil govor poslanca dr. Kreka, ki so ga z velikim navdušenjem hrvaški delavci odobrvali. Na skupščini je govoril tudi poslanec Gostinčar. Skupščina je sklepala o notranji organizaciji in delu »Saveza krščanskosocialnih radnika«, ki je podobna naši »Jugoslovanski strokovni zvezi«.

Ob 2. uri popoldne je bil skupen obed v hotelu pri »Jagnjetu«, kjer je tov. Ferenčina napival delavcem, odgovarjal pa mu je navdušeno poslanec Gostinčar.

Ob 4. uri je bila politična konferenca kršč.-soc. delavstva. Konferenco je prav spretno vodil tovariš Ferenčina. Govorili so bratje Andrič, Redek in posl. Gostinčar, ki je posebno priporočal delo s shodi in gospodarskimi organizacijami.

Konferenca se je izrekla za popolno politično samostojnost krščanskosoc. stranke in se ne bo vezala z drugimi strankami.

Zvečer je bil komerz v restavraciji »Kola«. Komerz je otvoril tovariš Ferenčina, vodil ga je pa dr. Andrič, ki je navdušeno pozdravljaval zastopnike slovenskega delavstva. Zahvalila sta se za res krasen sprejem in za bratsko prijaznost in postrežljivost poslanca Gostinčar in Iv. Nep. Gostinčar. Potem so pa slovenski zastopniki odšli na kolodvor. V dvorani je zagrmelo navdušenih živio-klicev in bratsko smo si stiskali žuljave roke v zvezo za probujo in prospeh krščanskosocialne misli med delavstvom.

*) Poročilo se je zakasnilo ne po krivdi uredništva.